

МОДЕЛЮВАННЯ СТРУКТУРИ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

***Пристинський В.М., Пристинська Т.М.,
Гончаренко О.С.***

Науково-дослідна лабораторія «Духовного і фізичного виховання учнівської молоді та студентів» Слов'янського державного педагогічного університету

Постановка проблеми. Інтенсивний розвиток сучасних інформаційних технологій повинен визначати якісні зміни в системі освіти України. Широке впровадження інформаційних стандартів у сучасне освітнє середовище зробило набагато більш доступним використання інноваційних технологій в реалізації наукових, виховних, оздоровчих програм професійної підготовки студентів вищих навчальних закладів.

Тенденції розвитку сучасної освіти передбачають необхідність пошуку інноваційних підходів у формуванні здатності людини мислити й діяти по-новому щодо забезпечення пріоритетних цінностей суспільства — цінності життя, здоров'я, здорового способу життя, професійної самореалізації.

Мета дослідження. Визначити чинники, що забезпечують можливість моделювання ефективної структури здоров'язбережувального освітнього середовища вищого навчального закладу.

Методика дослідження. Дослідження здійснено за календарним планом роботи НДІ «Духовного і фізичного виховання учнівської молоді та студентів» Слов'янського державного педагогічного університету (зав. лабораторії — к.п.н., доцент В. Пристинський; науковий керівник — д.п.н., професор В. Григоренко), яка діє в структурі НДІ Духовного розвитку людини Східноукраїнського національного університету ім. Володимира Даля (директор — академік НАПН України, д.п.н., професор Г. Шевченко).

Методи дослідження: теоретичний аналіз психолого-педагогічної літератури; синтез, прогнозування й моделювання результатів експериментальних спостережень за напрямом наукового пошуку.

Результати дослідження. Ще в українській календарній обрядовості, прозовій усній народній творчості відображається така цінність фізичної культури як генерування здорового способу життя та зміцнення здоров'я. Реалізація цієї цінності зазвичай відбувається в поєднанні з прагненням до гармонійного фізичного розвитку, ідеалом духовної і тілесної досконалості людини, що надзвичайно актуально нині, коли спостерігається стійке погіршення стану здоров'я, фізичного розвитку, оптимальної рухової активності студентської молоді.

Інноваційні процеси є характерною ознакою сьогодення українського суспільства. Сучасна системи освіти і виховання знаходиться у стані суттєвої модернізації, трансформування й оптимізації, що слід вважати ледь не єдиним науковим і суспільно-соціальним шляхом подолання кризових явищ у всіх сферах життя людини.

Поняття «моделювання» ми розглядаємо як метод відображення (пізнання) та подальшого розвитку освітньо-виховної, фізкультурно-оздоровчої і духовно-соціальної практики, в структурі якої педагогічна «модель» виконує функцію гносеологічного локусу формування здоров'язбережувального освітнього середовища вищого навчального закладу. Отже, педагогічну модель ми розглядаємо:

- як систему, що відображає атрибути; властивості; структурно-функціональні механізми розвитку, модифікації й управління відповідними освітньо-виховними і фізкультурно-оздоровчими ситуаціями;
- як систему, що передбачає дієві властивості, ефективні організаційно-педагогічні умови гарантованого (оптимальний термін впливу) досягнення розвивального результату формування в студентів цінностей здоров'я та здорового способу життя.

Проективне впровадження інтерактивних технологій та організаційно-педагогічних умов їх реалізації в навчально-виховний процес студентів здійснювалось на основі принципів моделювання структури здоров'язбережувального освітнього середовища вищого навчального закладу (інноваційності, цілеспрямованого створення емоційно збагачених педагогічних ситуацій, особистісно розвивального спілкування, системного аналізу власних вчинків, синергетико-комплементарного структурування алгоритмів взаємозв'язку, духовної домінантності тощо).

Викладена гносеологічна система принципів моделювання інтерактивних технологій відображає цільову причинність, проєктивні процедури, механізми структурування та практичного функціонування педагогічних систем в освітньо-виховному, фізкультурно-оздоровчому і духовно-культурологічному середовищі вищого навчального закладу.

Модель проєктивної розробки технологій структурувалася з урахуванням наявності відповідних матеріально-технічних і кадрових можливостей, які повинні забезпечити її трансформацію в інноваційні педагогічні системи особистісно орієнтованого формування в студентів цінностей здоров'я та здорового способу життя.

Інноваційність запропонованої моделі визначається наявністю розробленої індивідуальної «Я»-концепції здоров'я студента; структурно-функціональними і змістовно-атрибутивними компонентами культури здоров'я; структурою особистісно орієнтованого підходу до визначення її функціональних зв'язків; комплексом організаційно-педагогічних умов, що передбачають оптимальні чинники їх функціонування в аспекті гарантованого досягнення педагогічного результату формування цінностей здорового способу життя.

Висновки. Таким чином, розробка інноваційних проєктивних моделей структурування здоров'язбережувального освітнього середовища вищого навчального закладу повинна здійснюватись на основі гносеологічного підходу, що дозволяє їх розглядати й науково обґрунтувати як описову ідеальну прогностичну модель з власною структурою і функціями.